

Юрій ВИННИЧУК

НЕ МИНАЙ МЕНЕ, ЧАРОЧКО

Кожна людина має свої алкогольні уподобання. Точніше, кожна питуща людина. Але й непитуща колись таки мусила їх мати, а якщо кинула вживати алкоголь, то саме через те, що уподобання зашкалювали. Я завжди з підозрою ставився до осіб, які твердо казали: „Я не п'ю”. Перша думка була: ага, кинув! Видно, колись добряче заливав за краватку. Власник книжкової гуртовні „Книжкові джерела” Михайло Ватуляк належить до непитущих, але в його кабінеті завжди стоїть на чоттх ящик доброго коньяку. Він своє непиття пояснює дуже просто: „Я свою бочку горілки вже випив”.

Алкогольні уподобання мають навіть бомжі. Зазвичай вони п'ють те, що найдешевше і найдоступніше, але залюбки вам пояснять, чим денатурат кращий за одеколон „Білий ландиш”, а чим „Білий ландиш” кращий за проціджену фарбу. Хоча, якщо їм запропонувати вибрати з-поміж горілок і вин, то й вони б не проти похмелятися португальським портвейном, який дехто ще з советських часів дуже добре пам'ятає. Я його теж запам'ятав. Колись ми з двома художниками на березі Дніпра випили лише одну пляшку і добряче сп'яніли. Врятувала нас тільки холодна купіль.

Так от, маючи певні алкогольні уподобання, не можна не перейматися майбутнім алкоголю. Що його чекає там – років так за сотню.

От я й подумав, що про це варто запитати у трьох китів бу-ба-бізму, оскільки хто-хто, а вони у поєдинках з алкоголем завжди ставали переможцями. Та й щорічна премія Бу-Ба-Бу втілювалася у пляшку якогось дорогого напою, який вручався лавреатові на урочистому зібранні.

Років дванадцять тому Бу-Ба-Бу зазнало непоправної втрати. З великої п'ятики пішов Віктор Неборак. Та, правду кажучи, він пішов і з маленької п'ятики теж. Просто раптом кинув пити. Взагалі. Навіть пиво. Хоча ні, не раптом, а одружившись. І так на нього оце глобальне витверезіння вплинуло, що й вірші свої став редагувати, всі лайливі слова викидати геть, а горілку навіть гнівно таврувати. Особливе обурення поета-трибуна викликав той факт, що в одній із каварень, де звикла збиратися львівська богема, раптом почали продавати ще й горілку.

Приблуди кочові прийшли, де не чекали їх. Розбито мури. Варта посічена. І вогняна вода возведена на п'єдестал, все топить. Рев, рик, бруд, брак духовності, біда хай цей набрид весь якнайскорше вхопить! Так деградує світ. Лікер, коньяк, вино коштовне, але ж не горілка в кав'ярні. Як це трапилось, як так все перемішалось? Горілка повинна бути в чарочній, або вареничній, шашличній чи інакшій якій харчевні. Це ж абетка, бо до кави тичуться напої м'якші, якщо розходиться про щось таке шляхетне. Гроші, гроші... Що є гроші у порівнянні з вічністю? Гірке похмілля і зів'ялі рожі.

Та все ж саме у Віктора Неборака я поцікавився, якими йому уявляються напої майбутнього. На що почув лаконічне:

– Та я ж не п'ю.

– То й що? Це не заважає тобі зазирнути у майбутнє, – сказав я з келихом вина у руці.

Тут Віктор споважнів і тоном людини, яка характеризує сучасне політичне становище, виголосив:

– Виходячи з ситуації, що в Україні багато людей спиваються, то, очевидно, у майбутньому повинен з'явитися алкоголь, який не впливає на людину фізично. Тобто ти його п'єш, отримуєш свій кайф, але не п'янієш. А головне, що він жодним чином не впливає ані на печінку, ані на нервову систему.

Цілком можливо, що саме такою є

прихована мрія Віктора – пити і не п'яніти, пити і залишатись у формі. Але ж сп'яніння – це особливий кайф. Маю на увазі легке сп'яніння, а не таке, після якого “ідеш в Ригу”.

Наступною жертвою опитування став Юрій Андрухович. Його я вполював диктофоном за бенкетним столом на Святі винограду в своєму маєтку у Винниках. Не буду описувати всі ті смаколики, якими був вкритий стіл, – ані тушкованої оленини, ані заячого паштету, ані заливного фаршированого щупакета. Не обмину тільки море доброго вина, яке розливав у келихи вибраній на Бахуса хорватський письменник Зоран Феріч.

Юрко на моє питання замріяно подивився у туманну даль – стіни розступилися, а світло в кінці тунелю явило дуже, як на мене, привабливу картину.

– Я насправді боюся, що алкоголь поступово буде зникати з побуту. Правда, залежно про яке майбутнє йдеться – далеке чи близьке. Принаймні сьогодні тенденція у молодшого покоління всюди – чи на сході, чи на заході – така, що міцні напої витісняються слабшими, домінують пиво, чи яка-небудь бренд-кола. Загалом це не престижно серед молодших. У них популярнішими є наркотики. Отже відповідь, можливо, насправді мала бути веселою, так що перепрошую за песимізм.

– А як щодо доброго вина? – запитав я з глибоким смутком.

– Цілком можливо, що добре вино буде забавою для якихось вибраних снобів.

– Маєш на увазі нас?

– Нас у першу чергу.

Після цього я цмулив вино з якимось особливим відчуттям, мовби прощаючись із ним.

Олександр Ірванець натомість вважає, що алкоголь не зникне, а набере якихось інших форм.

– Ну, якщо взагалі вважати, що кожен алкогольний напій повинен приносити дурман, то він буде краще сприйматися у якомусь загазованому вигляді. Бо ось, наприклад, горілка з пепсі-колою шибяє значно ефективніше, ніж горілка сама. Це доведено багаторічним досвідом.

– Або горілка з пивом, – додав я. – Не дурно в нас кажуть: горілка без пива – гроші на вітер.

– Свята правда. А з іншого боку, можливо, будуть і якісь збочення. Якось Іздрік, побачивши у Польщі безалкогольне пиво, поцікавився: „А горілка безалкогольна є?” Тому я думаю, що коли є попит, то колись повинні з'явитись і безалкогольні горілки, бренді, віскі. І тут теж знайдуться якісь гурмани, що будуть прицмокувати язиками, оцінювати букет, аромат і при тому по шарабану воно не даватиме.

– А сам процес пиття тобі подобається?

– Звичайно. Ось сьогодні у такий прохолодний день у Львові ми зайшли і випили по чарці коньяку. І всі визнали, як приємно, коли оця пекуча тепла рідина тече стравоходом. І цього процесу неможливо скасувати, бо справа не в тому, що вона потім виробляє у тебе в шлунку, а в тому, як вона потрапляє до стравоходу, як вона в тебе входить.

Ну, про те, як вона інколи виходить, говорити не будемо. Ми ж естети.

Зоран Феріч твердо стояв на тому, що які б катаклізми не пережив алкоголь, завжди залишатимуться поціновувачі натуральних напоїв – ракії і вина. Хоча його взагалі не цікавить, що там буде з алкоголем у майбутньому. Головне те, що відбувається зараз. А зараз він виконує почесну роль Бахуса і як Бахус-2007 увійде в історію вина.

Його думка мені сподобалася. Можливо, і справді якась частина людства вживатиме легалізовані наркотики, ще хтось вдихатиме п'яніливі гази або розкошуватиме безалкогольним шотландським віскі і достеменно знатиме, чим воно відрізняється від безалкогольного ірландського. Але залишаться й ті, хто цінуватиме традиційний з діда-прадіда процес замрійного попивання у товаристві друзів, чи удвох із панночкою, чи й насамоті... І будуть ті, що, як і я, вирощуватимуть виноград, чавитимуть сік і розливатимуть його у бутлі, а потім скликать друзів на пробу.

Пишучи це, я наливаю у келих червоного вина, сідаю у крісло біля коминка і, випроставши ноги, кайфую від кожного наступного ковтка, як від першого... І що мені до того, що буде потім? Головне те, що є зараз. Є я і є виноградна лоза, яка наповнює мене своїми соками. Ми – одне ціле.

колаж: ЮрКох